

Aldring gøres til et problem ved at diskriminere ældre

Hvad er problemet ved aldring? I hvert fald ikke pension og sundhedsmkostninger, men nok snarere angst for gråt hår og diskrimination mod ældre.

Alle, der lever nu, ønsker sig nok at leve et langt og sundt liv. Aldrig før har folk i Danmark været i stand til at se frem til en så lang periode af deres liv, hvor de kan leve under vilkår, de selv ønsker. Om dette ønske bliver til virkelighed, kan man måske blive i tvivl om, hvis ens venner bliver påvirket af sygdom, men dette ændrer ikke ved, at der er flere end tidligere, der lever sundt i længere tid. Livslængden har i Danmark siden 50'erne strakt sig ud som en harmonika, men det er ikke anerkendt, at enderne af harmonikanen er forblevet de samme, og at den virkelige forandring er sket i midten.

I den ene ende af livet finder vi stadig sex, graviditet og fødsel, og også slutningen af livet er forblevet den samme. Når vi har været sunde, bliver vi syge, senere skrøbelige, oplever tab, og til sidst afgang vi ved døden. Livets flossede afslutning er den samme, men kommer bare senere end tidligere.

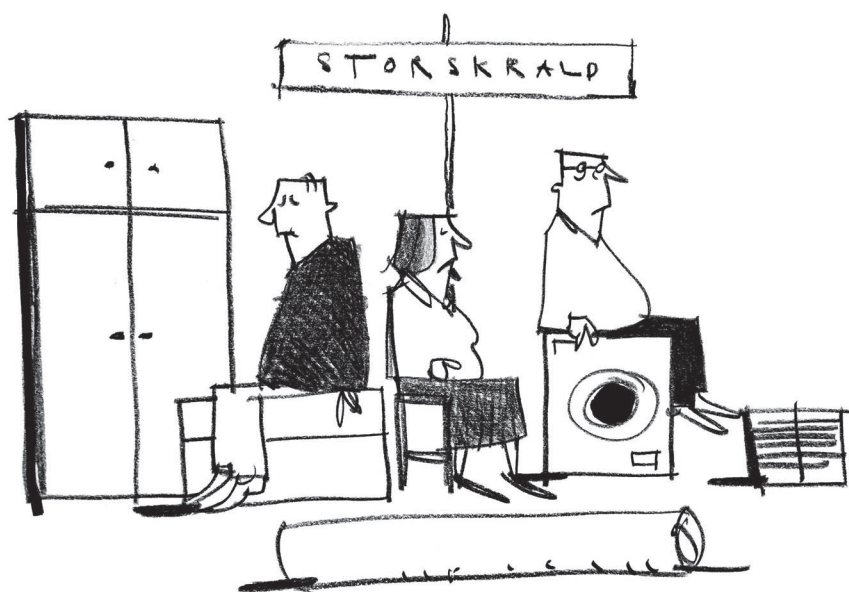
Det er vigtigt at anerkende, at vi i forhold til tidligere har fået mange ekstra, sunde år. Det hævdes af og til, at danskerne bliver mere og mere usunde, men det er ikke korrekt. Lægerne kan ganske vist diagnosticere os som syge på et tidligere tidspunkt end før, men dette forebygger faktisk fremtidige skader, og denne forebyggelse betaler sig. Risikoen for pludselig død af hjerteanfald i en alder af 50 er faldet med

90 %, og risikoen for at udvikle demens i en alder af 70 år er faldet med 30 % i løbet af de sidste ca. 20 år.

Hvor fødslen åbner livet spektakulært, slutter døden det på dramatisk vis. Det, vi ikke har bemærket, er, at midten af vores liv også har ændret sig markant. Når børnene flytter hjemmefra, er det ikke længere en aftrapning mod pensionen i en alder af 65 år, med derimod femten gyldne år forude. Nogle får bevidst intet afkom, og andre skaber andre familieformer. Men alle bør kunne ræsonnere sig frem til, at fysisk handicap og død kommer senere, end det gjorde før i tiden. Måske er det vores frygt for døden, der gør, at vi alligevel stadig frygter fremtiden, og at benægtelse synes

at optræde som en effektiv mekanisme til at håndtere aldring?

Ældre mennesker i Danmark bliver uretfærdigt udpeget som årsag til de store socioøkonomiske problemer. Det siges, at pensionerne er blevet for dyre, fordi de er gået fra at være i mindre end femten år til mere end tyve år. Derfor anses det at gå på pension i en alder af 65 år ikke længere for at være rimeligt. Ældre mennesker skulle efter sigende 'blokere' skadestuerne og 'fylde' hospitalssengene op. Men dette i sig selv er ikke noget nyt; sådan har situationen været i årtier. De fleste mennesker bliver syge og svagelige, når de er gamle, men fordi vi kun dør én gang, er det en *idé-fixe*, at udgifterne til sundhedsvæse-

Ældre mennesker i Danmark bliver uretfærdigt udpeget som årsag til de store socioøkonomiske problemer.

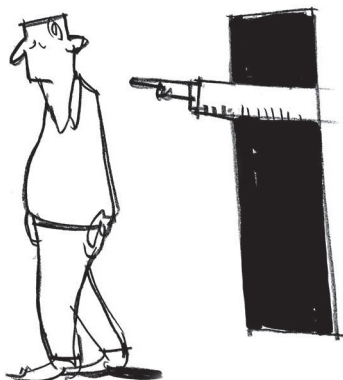

Rudi Westendorp

Professor, uddannet læge og epidemiolog, vicedirektør i Center for Sund Aldring, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet

kan undertrykkes, og politisk og social intervention ikke kan udskydes. End ikke på dette tidspunkt opstår der en erkendelse af aldringens værdi. For i stedet at omfavne aldring og de aldrende som en almindelig del af befolkningen, foregår der til stadighed udelukkelse og differentiering af ældre i samfundet.

I 1968 var den sociale uro afsættet for kvindebevægelsen i Danmark. Kvinder organiserede sig i grupper, hvor de til tider gik voldsomt imod den diskrimination, de var udsat for, understregede det enorme spild af kvindelige talenter, og aftvang sig en fyldestgørende position i familien og samfundet. På samme måde kan man spekulere på, hvor meget talent og erfaring man sætter til storskrald ved at diskriminere og isolere de ældre fra samfundet. Det er bemærkelsesværdigt, at man uden problemer kan erstatte ordene 'mand' og 'kvinde' med 'ung' og 'gammel' i gårsdagens radikale tekster, uden at det blive uforståeligt. Tværtimod kan der derved komme en nyttig historie frem for ældre i dag i deres kamp for at genvinde retten til en plads i samfundet i år 2017.

net øges, når vi bliver ældre. Gamle syge mennesker er ikke nødvendigvis en stor udgift, idet der findes færre lappeløsninger til dem end til yngre, og ens behov for lægehjælp ophører, når man dør. Den reelle begrundelse for de stigende omkostninger i sundhedssektoren er, at samfundet stiller højere krav til sundhedssektorens kvalitet, med efterfølgende dyrere omkostninger for medicin, operative indgreb og læger.

Fordi gråt hår afspejler livets endelighed, diskriminerer vi efter alder, ligesom vi gør efter køn, religion eller etnisk tilhørsforhold. Vi benægter vores egen alder, og derfor foragter vi vores ældre landsmænd og kvinder, indtil vi kommer til det tidspunkt, hvor konsekvenserne ikke længere

I stedet for at omfavne aldring og de aldrende som en almindelig del af befolkningen, foregår der til stadighed udelukkelse og differentiering af ældre i samfundet.